

- 1 וכפי שדובר⁶⁵ בפירושו דברי הירושלמי⁶⁶ "מאמין בחי העולמים וזורע": אף-על-פי שהכל יודעים
 2 שעל-פי טבע כאשר זורעים גרעין באדמה אזי נעשית הצמיחה - הרי יהודי לא יסמוך על זה; הוא לא
 3 יטול גרעין ויכניסנו באדמה, לקלקל דבר בידים, בגלל שמצד חוקי הטבע צריך לצמוח; חוקי הטבע
 4 אינם אמינים אצלו דיים שבגללם יקלקל דבר בידים. הטעם לכך שזורע, הוא בגלל שמאמין בחי
 5 העולמים, ובוטח בו שזריעתו תצמיח ותתן פירות.
- 6 יג. כשם שנס, שאין לו מקום כלל בטבע, הוא בודאי מהקב"ה שפעל שינוי הטבע, כך הם גם הענינים
 7 הטבעיים.
- 8 מי שרוצה לרמות את עצמו, אזי אפילו בנס גדול ביותר, יכול להשלות את עצמו שאין זה נס. אפילו
 9 הנס דקריעת ים סוף, אחד הנסים הגדולים, ועד שחכמינו ז"ל אומרים⁶⁷ על זה הלשון "קשה" - גם בו
 10 היתה נתינת מקום לטעות, לומר שאין זה נס.
- 11 איתא במכילתא⁶⁸ שבשעת קריעת ים סוף נבקעו כל מים שבעולם (חוץ מנהר פרת, כדאיתא במאמר
 12 של כ"ק אדמו"ר מהר"ש⁶⁹). וזהו מה שכתוב⁷⁰ "תפול עליהם אימתה ופחד", שבשעה שהאומות ראו את
 13 בקיעת המימות, שאלו וחקרו לסיבת הדבר, וכשנודע להם שזהו בשביל בני ישראל, אזי נפל עליהם
 14 אימתה ופחד.
- 15 ולאידך גיסא, בקיעת כל המים שבעולם היה בה גם נתינת מקום שיוכלו להטעות את עצמם: אילו
 16 היה נבקע ים סוף בלבד, היו הכל יודעים בבירור שזהו נס של הקב"ה בשביל בני ישראל. אבל כיון
 17 שנבקעו כל מים שבעולם, היה זה נתינת מקום לטעות בשכל, שזהו מצד תהלוכות הטבע וכו', ולא נס
 18 בשביל בני ישראל, והראיה, שנבקעו כל מים שבעולם.
- 19 בכדי שיהיה ענין הבחירה - הרי אופן ההנהגה מלמעלה הוא, שאפילו בנס גדול ביותר, יש מקום
 20 לטעות, וכמאמר רבותינו ז"ל⁷¹: כתוב והרוצה לטעות יטעה.
- 21 יד. וזוהי הכוונה שבזכות האמונה נגאלו אבותינו ממצרים:
 22 מצרים הוא מלשון מצרים וגבולים⁷². והם בשני אופנים: (א) מצרים דקדושה, היינו, שנרגש אלקות,
 23 אבל זה מוגבל בטעם ודעת כו' - דוגמת האמונה בשם אלקים. וזהו שרש ונתינת מקום שבירידה
 24 והשתלשלות וכו' יוכל להיות (ב) מצרים דקליפה, ששוכחים חס-ושלום לגמרי על אלקות, ועד - בירידה
 25 למטה מטה - שיקוע במ"ט שערי טומאה⁷³.
- 26 ובזכות האמונה, שבני ישראל לא התחשבו כלל בעניני עולם ותהלוכות הטבע - שלא רק בענינים
 27 רוחניים, אלא גם בענינים גשמיים, שבהם שווים הם לכאורה לאומות העולם, להבדיל, גם בהם היו
 28 ישראל "מוצויינים שם"⁷⁴ - הרי זה הביא את הגילוי דשם הוי' שלמעלה מהטבע, ובמילא - יציאה ממצרים,
 29 ולא רק ממצרים דקליפה, אלא גם ממצרים דקדושה.
- 30 טו. וענין זה מרומז גם בפרשתנו - בענין הנגעים:
 31 הרמב"ם כותב⁷⁵ אודות ענין הנגעים - נגעי בגדים ונגעי בתים - ש"אינו ממנהגו של עולם, אלא אות
 32 ופלא היה בישראל כדי להזהירן מלשון הרע". וכפי שמבאר באריכות סדר הדברים, שבתחילה "משתנות
 33 קירות ביתו", ואם לא הועיל, "משתנין כלי העור שבביתו", וכן הלאה.

(65) ראה שיחת פורים ס"ח (לקו"ש ח"א ע' 216. לעיל ע' 171). וש"נ.

(66) הובא בתוד"ה אמונת - שבת לא, א.

(67) סוטה ב, א. וש"נ.

(68) הובא בפרש"י - בשלח יד, כא.

(69) המשך מים רבים תרלו פקמ"ז (ע' קסא).

(70) בשלח טו, טז.

(71) ב"ר פ"ח, ח.

(72) ראה תו"א וורא נז, ג ואילך. יתרו עא, ג ואילך. ובכ"מ.

(73) ראה זו"ח ר"פ יתרו.

(74) נוסח הגש"פ.

(75) סוף הל' טומאת צרעת. וראה לקו"ת פ' תזריע ד"ה אדם

כי יהי' (כב, ב).